

Lesbrief : De drie biggetjes

INLEIDING

Wat leuk dat jullie naar de voorstelling van De drie biggetjes van poppentheater Koekla gaan! Ik hoop dat jullie ervan zullen genieten en dat de voorstelling jullie een beetje zal betoveren. Ik hoop ook dat de voorstelling jullie nieuwsgierigheid en verbeeldingskracht prikkelt.

Spelregels bij een voorstelling op school

Binnenkort komt het gezelschap bestaande uit de speelster Christina Boukova en technicus Gilian Dierdorp, een of meerdere voorstellingen bij u op school spelen. Uw medewerking als gastvrouw/gastheer is belangrijk om de voorstelling tot een succes te maken!

Wie zijn poppentheater Koekla:

<https://youtu.be/U2kDeBRKmE0>

website : www.koekla.nl

U heeft vast en zeker de nodige ervaring op dit gebied.
Voor alle duidelijkheid noemen wij nog even de volgende punten:

Vooraf

De ruimte

Zorgt u ervoor dat het speelveld waar de voorstelling plaatsvindt leeg en schoon is?
Dat de ruimte (speellokaal of gymzaal) te verduisteren is door middel van de gordijnen of zonwering. Dit komt de voorstelling zeer ten goede.

Tribune

Een tribune kunt u als volgt bouwen: De eerste 2 rijen zijn matten, daarachter 2 rijen bankjes, dan eventueel stoelen en achteraan tafels waarop de kinderen kunnen zitten.

Wanneer het gezelschap bij u op school komt

Ontvangst

De acteurs hebben soms al een hele reis achter de rug. Een kopje koffie of thee gaat er dan wel in. Een goed moment om kennis te maken met de spelers. Het is prettig wanneer iemand ze vervolgens wegwijs maakt in de school.

Opbouw

Voor de voorstelling wordt het decor en licht en geluid opgebouwd. Dit neemt ongeveer twee uur in beslag.

Tijdens de voorstelling

Praten en lopen

Natuurlijk mogen leerlingen spontaan reageren op de voorstelling. De actrice stelt dit soort reacties zeer op prijs. Zomaar praten of door de zaal lopen is storend voor de speler en voor de anderen in de zaal. Laat de kinderen voor de voorstelling het toilet bezoeken. En vergeet vooral niet van de voorstelling te genieten!

Verhaal van de drie biggetjes

Het is voor de leerlingen altijd prettig als ze bij het zien van een voorstelling een beetje weten waar het over gaat. Hoewel 'De drie biggetjes' een min of meer bekend verhaal is, zullen weinig leerlingen het echt kennen. U kunt het onderstaande verhaal voorlezen of bespreken.

Op een dag besluiten de drie biggetjes om de wijde wereld in te trekken. Het is zomer en de biggetjes vermaken zich prima in het bos. Totdat de herfst aanbreekt en het kouder wordt. De biggetjes komen erachter dat ze een huis nodig hebben. Noef bouwt zijn huisje van stro, Nif van hout en Naf van steen. Even later komt er een hongerige wolf uit het bos. Hij klopt aan bij het huisje van stro en vraagt wie daar woont. Het biggetje Noef is zich van geen kwaad bewust maar komt er al snel achter dat er groot gevaar dreigt. De boze wolf roept: "Doe open biggetje, anders blaas ik je huisje omver." De wolf blaast en blaast en het huisje van stro waait weg. Met de boze wolf op zijn hielen rent het biggetje naar zijn broertje die in het houten huisje woont. Voor de deur van het houten huisje roept de boze wolf: "Doe open anders blaas ik je houten huisje omver!" De biggetjes doen niet open. De wolf blaast en stormt het omgevallen huis binnen. De twee biggetjes kunnen ontsnappen en rennen naar hun zusje Naf, die nog net op tijd de deur op slot kan doen. Noef en Nif verstoppen zich onder het bed. De wolf probeert met een list binnen te komen en zegt dat hij een zielig schaapje is. Maar Naf heeft dit door en doet niet open. De wolf blaast en blaast maar het huisje is van steen en valt niet om. De wolf heeft een nieuw plan...

Hij klimt door de schoorsteen naar binnen. Naf heeft het door en steekt het vuur aan in de kachel. De wolf zijn staart staat in brand en huilend vlucht hij uit de schoorsteen. Maar de wolf is nog niet verslagen en hij komt met een draaimolen om de biggetjes uit hun huis te lokken. Maar de biggetjes zijn de wolf weer te slim af en sluiten hem op in een holle boom. De biggetjes kunnen nu eindeloos op de draaimolen rondjes draaien en leven nog lang en gelukkig in hun huis van steen.

De drie biggetjes

Trailer van de voorstelling

(2:01 minuten):

<https://youtu.be/UIkzBLVHVwU>

Achtergrond informatie over het personage van de Wolf

De wolf komt als personage veel voor in sprookjes en verhalen. Hij speelt daarin meestal de rol van een groot sluw, gemeen en gevaarlijk dier. Hij heeft hele goede ideeën en weet hoe hij onschuldige kinderen kan verleiden, bedriegen en plagen. Hij maakt gebruik van de nieuwsgierigheid, onzekerheid of gemakzucht van het kind zoals in o.a. Roodkapje, De wolf en de zeven geitjes en De drie biggetjes. In deze sprookjes krijgen de kinderen een opdracht van de moeder en luisteren hier niet goed genoeg naar en worden belaagd. Ook in het verhaal van de drie biggetjes gaat het zo.

Het meisjes biggetje Naf werkt serieus aan haar huisje. Maar haar broertjes willen liever zo snel mogelijk weer gaan spelen en denken niet na over de consequenties. Ondanks zijn slimheid en trucjes wint de wolf niet. Het loopt uiteindelijk slecht met hem af.

In sprookjes is een van de personages uit het verhaal vaak de held of heldin. Dit personage is degene die goed nadenkt en in staat is creatieve oplossingen te bedenken om het gevaar af te wenden.

De wolf heeft een slecht imago in deze verhalen. Toch is het ook een dier met goede eigenschappen. Hij of zij kan overleven in de natuur en kan zelfstandig eten vinden. Ook zorgt een moederwolf net zo goed voor haar kinderen als andere dierenmoeders. De jonge wolfjes houden van rennen en samen spelen en zijn heel leergierig. Het zijn mooie, sterke dieren, ze hebben een mooi, zacht vel en pientere ogen. De wolf is slim, sociaal en intelligent.

Filmpje (2:05 minuten) - Gilian vertelt over wolven:

<https://youtu.be/Bw-louL6-YU>

Link met informatie over 'hoe woont de wolf'.

<https://www.np-zuidkennemerland.nl/18753/wolf/hotspot-1>

Praatopdracht

Een huis om in te wonen

De drie biggetjes bouwen elk een huis van verschillend materiaal.

Welk materiaal is stevig om mee te bouwen? (stro, klei, hout, plastic, steen...)

Er zijn allerlei mogelijkheden om te wonen. Mensen wonen op vakantie anders dan anders.

Hoe wonen mensen en kinderen in de vakantie? (tent, caravan, boot, boomhut, zomerhuisje, camper...)

Filmpje (1:20 minuut) - Gilian vraagt 'Hoe wonen de dieren' ?

<https://youtu.be/Keua6cGbdeU>

Mensen wonen anders dan dieren.

Hoe wonen de dieren?

(boom, nest, holletje, weiland, stal, zee..)

Een huis is om in te wonen.

Waarom is het fijn om in een huis te wonen?

(warm, eigen bed, dak tegen de regen..)

Je weet vast wel waar je het liefst wilt wonen.

Wat is een fijne plek om een huisje te bouwen?

(bos, strand, speeltuin, drukke straat, weiland..)

Gilian vraagt waar jullie het liefst zouden willen wonen:

<https://youtu.be/jBXaEnGw5Qw>

Tekenopdracht (kan ook na de voorstelling)

De gevaarlijke en de lieve wolf

Bekijk het filmpje (1:17 minuut):

<https://youtu.be/owvOGNli1go>

Benodigdheden

- tekenpapier A3 of A4
- Harde potloden met geslepen punten
- zacht kleurkrijt of houtskool

Leerlingen tekenen een wolf met een hard potlood. De textuur van de haren is bij deze opdracht belangrijk. De vacht van de wolf bestaat uit haren. De kinderen tekenen zoveel mogelijk haren van de wolf door het maken van potloodstreepjes. Ook op de staart, de poten en op de kop van de wolf. Deze wolf ziet er een beetje eng uit.

De leerlingen tekenen met zacht krijt of houtskool een tweede wolf. Deze wolf heeft een zacht velletje en met zachte tekenmaterialen kunnen de leerlingen het hele lijf van de wolf zacht inkleuren en met de vingers het krijt een beetje uitvegen. Deze wolf heeft een zachte uitstraling en een mooie gladde vacht.

Teken (versier) je favoriete huis

Benodigdheden

- tekenpapier A3 of A4
- kleurpotloden, (vet)krijt, viltstiften
- stukjes gekleurd papier, karton, stukjes textiel, boomblaadjes
- lijm

De leerlingen gaan fantaseren over hun eigen favoriete huis. Hoe ziet dat er uit? Van welk materiaal is jouw huis gebouwd? Wil je een sterk huis of juist een vrolijk huis?

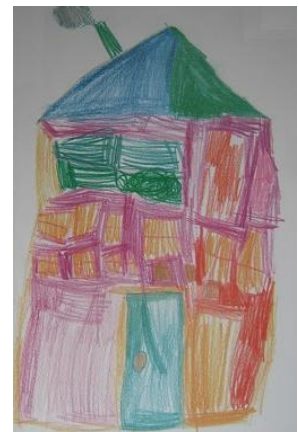
Van steen, takken, gras, aarde, klei, etc.

Probeer dit te verbeelden in je tekening. Hoe teken je stenen, gras of takken voor je huis?

Eventueel kun je de tekening versieren met allerlei materiaal en dat erop lijmen.

Achtergrond informatie over kindertekeningen:

<https://www.speeljevrij.nl/p/6/mijn-hulpaanbod/tekentherapie>

Na de voorstelling

Kringgesprek

U gaat met de leerlingen in de kring zitten. Het is soms goed om de ervaring even te laten bezinken, voordat u dieper op de voorstelling ingaat. Vlak na de voorstelling krijgt u waarschijnlijk al reacties of vragen van de leerlingen die u meteen kunt bespreken. De volgende vragen kunt u gebruiken voor een uitgebreider kringgesprek:

- Waar ging het verhaal van de drie biggetjes over?
- Wat waren de namen van de drie biggetjes?
- Als jij je wilt verstoppen voor de wolf, waar zou je dat dan doen?
- Waarom waren twee van de biggetjes niet zo slim?
- Waarom was het meisje slim?
- Welk huisje was het sterkst en waarom?
- Welk huisje was het zwakst en waarom?
- Hebben de leerlingen gezien hoe het decor gemaakt was?
- Wat was het belangrijkste decorstuk?
- Waarom vonden de biggetjes de draaimolen zo leuk?
- Waarom kwam de boze wolf nooit meer terug?

Activiteiten rond de voorstelling :

Maak je eigen Biggetjes pop

Filmpje (3:14 minuten):

Christina laat zien hoe je dit doet:

<https://youtu.be/EtkWp63jjd4>

Benodigdheden:

- watten
- washandje (te koop bij de Action of Zeeman)
- stukjes touw
- viltstift

Spelsuggesties over poppenspel met kleuters

Jonge kinderen zijn gek op poppenspel. Het ligt heel dicht bij hun belevingswereld. De identificatie met de pop is heel groot. Poppenspel moet daarom vooral veilig zijn, dus niet perse prestatie of presentatie gericht. Zolang ze zich onbespied voelen, kunnen ze veel kwijt in het eigen spel. Worden ze daarentegen voor de klas gezet om iets te laten zien, dan gaat het vaak mis. Er moet opeens een prestatie geleverd worden en dat is andere koek. Dat neemt niet weg dat er enkele leerlingen zullen zijn die het wel leuk vinden een eigen verhaaltje voor anderen te spelen. Vaak zijn ze op één hand te tellen. Er is meestal nog geen inzicht in oorzaak en gevolg, de structuur ontbreekt.

Er zijn ideeën genoeg maar ze hangen als los zand aan elkaar, er is geen verband. Daar is hulp bij nodig. Je ziet dan ook heel vaak dat poppenspel ontaardt in slaan. Meestal is dat: niet weten hoe het verder moet. Door leerlingen te laten spelen op een manier die aansluit bij hun belevingswereld, worden voorwaarden geschapen om later tot meer gericht poppenspel te komen. En dat kan op verschillende manieren gestimuleerd worden.

Het stimuleren van spel

Er staat een mand op tafel, heel gewoon, niets bijzonders en er zit van alles in, rommel, lapjes, een paar potloden enzovoort. Toch lijkt het of daarin iets beweegt. Wat is dat? Een van de lapjes komt omhoog. Het heeft ogen en het kijkt je aan. Daar is het! Het spel kan beginnen.

Wat is er gebeurd? Door middel van beweging komt een pop of object tot leven.

Dat is de basis, daarmee begint het. Zonder beweging bestaat er geen poppenspel. Wat is het gevolg? Je krijgt te maken met gevoelens en emoties. En verder als je met de leerlingen aan de slag gaat ook nog met creatieve en sociale vaardigheden, speltechniek, taalexpressie, kleurgebruik, vormgeving, gebruik van stem, stilte, muziek en ruimte. Poppenspel is zeer variabel.

Verschillende vormen van poppenspel

Spelen vanuit kartonnen dozen

Van kartonnen dozen worden huizen gemaakt met een deur en ramen die open kunnen en een brievenbus. Leuk voor kiekeboe-effecten. Daarin woont de eigen pop. De pop kan naar buiten kijken en op bezoek gaan bij bijvoorbeeld z'n buurman. Hij kan een briefje of een tekeningetje maken voor zijn vriendje/vriendinnetje of oma en die in de brievenbus gooien.

Zo wordt spel uitgelokt. Het bevordert sociale contacten en geeft veel plezier. Leerlingen kunnen alleen spelen met hun eigen huis op de tafel of op de grond of samen.

Twee huizen kunnen tegenover of naast elkaar gezet worden. Met meer huizen kan een straat gemaakt worden of een pleintje. De leerkracht kan met de kinderen een verhaal maken en dat samen spelen. De rol van de leerkracht is hier dat hij/zij de structuur, verhaallijn bewaakt zodat het spel niet verzandt. Dat kan goed door zelf ook een pop te gebruiken die een eigen rol in het spel heeft.

Heen en weer spel

Leerlingen van groep 1 vinden kiekeboe-effecten vaak nog erg leuk. Dat gegeven is goed te gebruiken bij het spelen.

– Leg een effen gekleurd doek over een materiaalkast die dwars staat. Twee leerlingen staan met hun poppen ieder aan een kant. Zo kunnen ze elkaar en de poppen goed zien. Lekker kiekeboe laten spelen.

– Aan een lijn wordt een stuk golfkarton of een doek bevestigd met knijpers. Door er gaten in te maken kunnen ze met elkaar spelenderwijs contact maken. De leerlingen kunnen ieder aan een kant staan maar ook bij elkaar aan dezelfde kant. Vrij laten spelen.

Spelen achter stoelen

Twee stoeltjes tegenover elkaar. De leerlingen zitten erachter met hun pop. Er zijn drie plaatsen die gebruikt kunnen worden. De ruimte onder de stoel, de zitting en de ruimte boven de rugleuning. Dit blijkt een eenvoudige en leuke manier te zijn om spel uit te lokken en te bevorderen.

Gebruik van een klassenpop

Een vaste pop in de klas die altijd aanwezig is. Hij luistert en geeft commentaar. Misschien mag hij ook eens uit logeren. Hij kan heel vertrouwd worden en een eigen plek innemen.

Voor informatie over Poppentheater Koekla kunt u kijken op :

www.koekla.nl

Contact: Gilian Dierdorp
06- 1272 6366
e-mail: info@koekla.nl

